

MARJA VISSCHER

Een huis vol familie

Roman

EEN HUIS VOL FAMILIE

Eerder verschenen van Marja Visscher bij Uitgeverij
Zomer & Keuning o.a.:

Hotel Piek

De Badhoeve-trilogie

Lied van wind en water

Sporen in het polderland

Een schone getuigenis

Tussen stad en streek-trilogie

Verloren tijd

Tot de maan en weer terug

Elke dag is anders

Het torentje van Adelheid

De dame van het Voorhout

Het meisje uit de Mandenmakerssteeg

Wolkenkijker

Maannachten

Tussen rang en stand

Marja Visscher

Een huis vol
familie

Uitgeverij Zomer & Keuning

ISBN 9789020540697
ISBN e-book 9789020540703
NUR 344

© 2021 Uitgeverij Zomer & Keuning
Postbus 13288, 3507 LG Utrecht

Omslagontwerp Liesbeth Thomas, t4design

www.marjavisscher.nl
www.romanserie.nl

Alle rechten voorbehouden

Uitgeverij Zomer & Keuning vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Voor de papieren editie van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Hoofdstuk 1

In de keuken zet ze bedrijvig een dienblad vol met glazen wijn, jus en de nodige biertjes klaar voor de verjaardagsvisite van dochter Tova, terwijl ze overdenkt dat zij en Robert dit jaar voor het eerst op een verjaardag de oudste generatie zijn. Twee jaar geleden moest Robert het zonder zijn moeder stellen, die dat jaar was overleden. Nu heeft zijzelf geen ouders meer, nadat haar vader en moeder kort na elkaar zijn gestorven. Beiden in één maand, nogal heftig zo aan het begin van het jaar. Zo vier je nog oud en nieuw en wens je elkaar een mooi nieuwjaar toe en zo sterven in diezelfde maand je beide ouders waar je zo zielsveel van houdt. Eigenlijk is ze er nog elke dag mee bezig. Mooie herinneringen, dat wel, en dat scheelt ook, want zij en haar zus Caty hebben een heerlijke jeugd gehad. Beiden hebben inmiddels nu ook niets te klagen. Vanaf dat ze trouwden met de man van hun dromen, kochten ze een huis op het mooie eiland Hoeksche Waard. Zijzelf met Robert als eerste en oudste van de twee, in het dorp Klaaswaal. Later volgden Caty en Menno in het mooie, beetje chique dorp Mijnsheerenland. Gelukkig dat haar ouders nog hebben meegemaakt dat hun beide dochters kinderen kregen en zij opa en oma werden. Robert en zij kregen, eigenlijk al heel snel, twee dochters, Kajsa en Tova, die nu acht en zeven jaar zijn. Caty en Menno namen er wat meer tijd voor. Ze wilden eerst reizen, theaters bezoeken en lekker in alle vrijheid een terrasje kunnen pakken. Maar toen het ook bij Caty ging kriebelen, kwamen de kinderen met een tussenpoos

van twee jaar, een koningswens. Eerst Mara en niet veel later Tijn, die nu alweer vier en twee jaar oud zijn.

Op de gang klinken nu mannenstemmen en het geluid van de buitendeur. Als ze zich omdraait, komt Caty de keuken binnen.

‘Waar gaan die mannen in vredesnaam allemaal naartoe?’ Met het dienblad in haar hand kijkt ze hen nieuwsgierig na.

‘Ach joh, kerels! Het gaat nu al meer dan een uur over die Porsche die Menno vanochtend te leen kreeg van de buurman. We zijn ermee naar hier gereden, omdat onze auto in de garage staat voor een kleine schade,’ schampert Caty. ‘Hoe je zo lang over een merk, het interieur, de motor en de kleur lak van een auto kan debatteren, is me werkelijk een raadsel.’

Saskia schiet in de lach, maar kijkt dan ineens beter naar haar zus. ‘Zeg, waarom kom jij met je tas de keuken binnen, je gaat toch zeker niet nu al weg? Ik heb op je gerekend met eten, hoor, weliswaar niet uitgebreid, maar een leuk buffet met lekkere broodjes en salades. Daar heb ik wel mijn stinkende best op staan doen.’

Ze ziet dat Caty een kleur krijgt. Ze zet het gevulde dienblad weer op het aanrecht.

‘Nou, eigenlijk kwam ik je om een gunst vragen,’ zei ze met een knik naar de volle kamer met verjaardagsvisite. ‘Ik kan het je daar niet vragen.’ Ze opent haar tas en haalt er een vel papier uit dat ze openvouwt. ‘Van de week liep ik me te bedenken dat wij nu de oudste generatie zijn en dat geeft mij eigenlijk ineens het gevoel dat ik een hoop verantwoordelijkheid op mijn schouders heb gekregen.’

Saskia grinnikt. ‘Misschien een beetje laat, maar ik dacht er ook net aan dat we nu voor het eerst “wees” zijn. Gekke gedachte!’

‘Ja bah, hou maar op,’ griezelt Caty, ‘eigenlijk wil ik nog gewoon het kind van iemand zijn, met alles erop en eraan, en

in een ouderlijk huis wonen. Maar ik bedacht me van de week dat wanneer mij en Menno iets overkomt er niemand is om voor onze kinderen te zorgen. Wie moet dat dan doen?’

‘Moi?’ Saskia wijst spontaan op zichzelf.

Caty kijkt haar opgelucht aan. ‘Dat zou je voor ons willen doen? Het zou werkelijk een pak van mijn hart zijn, weet je dat. Toen het me eenmaal voor ogen kwam, wilde het m’n hoofd niet meer uit. Om mezelf wat gerust te stellen heb ik toen een soort van verklaring getypt, die ik nu getekend bij het testament bewaar waar we jullie in hebben laten opnemen.’

‘Een testament? Hebben jullie nu al, op zo’n jonge leeftijd, een testament laten maken?’

‘Ja, de aanleiding hiervoor is dat Menno misschien voor zichzelf wil beginnen, althans, de plannen zijn er. Degene die hem daarbij helpt, vond het beter om dan ook een testament op te laten maken. Er is tenslotte een koophuis en wellicht later ook nog een kantoor. Nou ja, allerlei zaken waar ik nu ook niet helemaal zicht op heb, maar Menno gelukkig wel. Het geeft ons voor later blijkbaar alle duidelijkheid als een van ons, en zeker Menno, iets zou overkomen. In het testament staat dat de kinderen natuurlijk onze erfgenamen zijn. Maar wij hebben jullie erin laten opnemen als de opvoeders van onze kinderen, mocht ons tegelijk iets overkomen. Wij hebben er eigenlijk nooit zo bij stilgestaan, maar ik wist direct dat ik jullie erin wilde zetten. Niemand is mij dierbaarder dan jij en Robert, en dat geldt ook voor Menno. In het testament staat ook dat de opvoeders van onze kinderen geld krijgen om hun opvoeding te bekostigen. De notaris adviseerde uiteraard dit met jullie te overleggen alvorens het definitief wordt. De verklaring heb ik opgesteld, zodat iedereen na onze dood weet dat we het er ook werkelijk over gehad hebben en jullie er zelfs voor hebben getekend.’

‘Laat eens kijken. Nu wil je dat ik die verklaring teken wat de opvoeding van de kinderen betreft wanneer jullie beiden tegelijk wat overkomt?’

‘Ja, uiteraard zolang ze nog minderjarig zijn.’

‘Nou Caty, daar hoeft ik niet over na te denken, logisch toch. Maar willen jullie dit dan ook voor onze kinderen doen? Ik heb er nog niet zo aan gedacht zoals jij dat wel hebt gedaan, maar het lijkt me wel een strak plan om dat duidelijk vast te leggen. Dan hoeven we daarover in ieder geval niet wakker te liggen. Al mag ik toch hopen dat zoiets nooit zal gebeuren.’

Op haar gemak leest ze de verklaring door. Zonder aarzelen tekent ze met een zwierige haal, onderaan de tekst, en zet ze de datum en haar woonplaats Klaaswaal erbij.

‘Zo Cat, jij kan weer slapen!’ Ze vouwt het papier dicht en geeft haar zus een kus op haar wang. ‘Wil je voor mij ook zo’n verklaring typen en ondertekenen? Dan leg ik hem voorlopig bij mijn waarde- en verzekeringspapieren. Ik zal het met Robert ook eens over een testament hebben.’

‘Natuurlijk, doe ik direct morgen. Het kan maar geregeld zijn, vind je ook niet.’

‘Helemaal mee eens! Kom, op naar onze visite. Hoewel, alle mannen staan buiten bij die Porsche. Dat betekent een kamer vol vrouwen. Haha, welk onderwerp zullen we eens effe lekker aansnijden, zonder dat die kerels zich eraan gaan storen en zich stierlijk vervelen.’

Terug in de huiskamer is er beslist geen stilte gevallen. Nu de mannen zich buiten op de dijk aan de auto vergapen, kwebbelen de dames over alle onderwerpen die ze maar kunnen bedenken. Heerlijk al die jonge vrouwen bij elkaar, denkt ze tevreden. Hoewel haar vriendin Sylvia, een verre overbuurvrouw, ouder is, laat ook zij van zich horen. Ze bewondert haar vriendin. Ze had al oma kunnen zijn, maar ze heeft zelf

nooit kinderen gekregen. Toch heeft ze alle aandacht voor de verhalen daarover van haar dorpsgenoten. Alles passeert de revue, zoals de inentingsproblemen, de kinderopvang, naschoolse opvang, de rapporten en vorderingen van de kinderen, nieuwe tuinplannen. Enkelen zitten in een tuinwerkgroep van Groei & Bloei en gaan aan het begin van de zomer naar Engeland om de prachtige Engelse tuinen te bekijken. Telefoons worden tevoorschijn gehaald en foto's van eigen tuinen worden getoond. Facebook, blogs en filmpjes van de kinderen worden besproken. Wanneer de mannen eenmaal weer binnen zijn, hebben ook de vrouwen een auto-onderwerp aangesneden.

‘Wat een zaligheid was het om te vernemen dat er auto's op de markt zijn die uit zichzelf inparkeren!’ roept Jannie, wier boodschappenautootje behoorlijke butsen vertoont. ‘Ik heb vanaf de dag dat ik rijexamen deed nooit meer achteruit ingeparkeerd. Ik rij net zolang rondjes tot ik ergens een plaats voor twee auto's zie en rij hem er dan hupsakee zo vooruit in.’

Volgens Robert is zo'n zelfparkeerder de uitvinding van een hopeloze vrouw, die het de rest van haar leven ook nooit meer zal leren. ‘Haha, of van een man die zijn blikshade zat was!’ roept een ander. Er wordt gelachen en alle grappige verhalen van niet kunnen inparkeren komen voorbij.

Ze is blij met een vriendin als Sylvia, die net als zij samen met haar man Adrie enorm geniet van het buitenleven. Ze zijn van een rijtjeshuis in het dorp naar buiten de bebouwde kom van het dorp verhuisd. De afstand tussen haar en hun huis is eigenlijk enorm door het aantal hectaren polder dat ertussen ligt. Maar, ook al is de afstand uitgestrekt, het is en blijft toch haar overbuurvrouw omdat de huizen recht tegenover elkaar liggen. Sylvia is een leuk mens dat open staat voor de hele omgeving en niet schuwt om zich overal in het positieve mee te bemoeien. Ze kent het dorp waar ze is geboren op

haar duimpje en weet werkelijk van alle dorpingen de ins en outs. Toen haar ouders stierven was dat verdrietig, maar ze kon haar geluk niet op toen ze hun dijkhuis erfde. Ze hoefde er niet over na te denken en spreekt nog altijd met veel liefde over haar geboortehuis waar ze, zoals ze zelf zegt, ook ooit eens dood uitgedragen wil worden. Op oudere leeftijd verhuist men eigenlijk precies andersom, van buiten het dorp naar de veiligheid van de bereikbaarheid binnen een dorp. Haar man Adrie is timmerman en heeft de dijkwoning destijds goed onder handen genomen. ‘Bij mij is alles nostalgie, met een moderne toets,’ is haar gevleugelde uitspraak.

‘Ik gooi mijn auto altijd maar gewoon ergens neer in het dorp,’ vertelt ze stoer. ‘Wie het niet bevalt, denk ik altijd, die roept dan wel wat. Nou, dat heb ik geweten. Misschien weet je nog wel hoe smal het was in de Kerkstraat, bij de oude supermarkt vroeger. Natuurlijk weer geen plek om rechtuit in te parkeren, dus ik “kruk” hem op mijn manier in dat veel te kleine gat. Nou heeft mijn auto een lekker kontje en dat wil-ie weten ook, dus ik stak helemaal uit tussen het rijtje auto’s dat er stond. Ik keek ernaar toen ik uitstapte en ik weet nog dat ik dacht: zal moeilijk zijn om erlangs te komen, maar ach, ik had alleen maar twee ons kaas nodig, ben zo terug. Sta ik bij de kaasafdeling, hoor ik zo’n vrachtwagenchauffeur bij de kassa keihard roepen: “Welk idioot wijf heeft die wagen zo geparkeerd?!”’

‘Haha, die ging er dus al vanuit dat het een vrouw was,’ zegt Caty lachend. ‘Jij dacht: nu zul je het hebben.’

‘Nou, dat dacht ik zeker, want ik wist zeker dat hij het over mijn auto had. Dat kon niet missen. Maar tegelijkertijd dacht ik ook: nou, je ziet maar. Ik ga niet voor het halve dorp voor gek staan om onder al die vreemde ogen die auto opnieuw te parkeren. Ik hield me dus gewoon stil. Na verloop van tijd zag

ik, toen ik bij de kassa stond, dat hij al zijn stuurmanskunst erin gooide om langs het uitstekende kontje van mijn auto te komen.’

Grote hilariteit onder de vrouwen in de kamer. Sylvia’s man schudt meewarig zijn hoofd om het succesverhaal van zijn echtgenote.

‘Die hoort niet bij mij hoor mannen! Die moet je ook niet je Porsche uitlenen, want dan krijg je hem in kleine “porsies” terug.’

Een lachsalvo klinkt, waarop er nog een aantal sterke staaltjes van Sylvia’s rijkunst de ronde doen, die gaan van afgedreden spatborden en bumpers, tot het kopen van goedkoop ondergoed in Rotterdam. ‘En dan presteren om onderweg drie bekeuringen te krijgen voor te hard rijden,’ klapt Adrie uit de school. Er wordt luid gelachen om de verhalen en rare capriolen van buurvrouw Sylvia, die nu heel humoristisch worden verteld door echtgenoot Adrie, die niet schuwt het hier en daar nog eens lekker aan te dikken. Altijd een succes in een kamer vol visite.

In een hoek van de kamer spelen de kinderen zoet aan de kleine tafeltjes, die Saskia er die ochtend voor dit doel heeft neergezet. Ook de grond ligt bezaaid met speelgoed. De kinderen spelen met poppen, Barbies, lego en Playmobil. Uit een kast haalt ze een stapel kleurboeken en kleurpotloden en ze zet de kinderschare aan het kleuren. Speciaal voor hen heeft ze in Oud-Beijerland bij de taartendames van Taartgeheim een prachtige verjaardagstaart laten maken. Ze animeert iedereen bij binnenkomst om voor de jarige jet te zingen, terwijl ze de uitverkoren Tova op een stoel zet. Er wordt luidkeels een ‘Lang zal ze leven’ ingezet. Tova doet haar best om in één keer alle zes de kaarsjes uit te blazen. Voor de kinderen wordt de prachtig gekleurde taart aangesneden, en aangevuld met een

glas limonade wordt het superstil in de kinderhoek. Als katten muizen, mauwen ze niet, denkt ze, en ze kijkt met voldoening naar de met overgave snoepende kleintjes.

Samen met wat behulpzame vriendinnen dekt Saskia de tafel voor het koud buffet en vervolmaakt ze de leuke salades die ze al eerder op de dag heeft klaargemaakt. Leuke belegde broodjes en heerlijk krentenbrood op een paar schalen. In de oven zet ze een rooster vol minipizza's.

‘Voor degenen die van een warm hapje houden, zijn er minipizza's, en ik heb een lekkere pan soep. De soep staat in de keuken, evenals de soepkommen. Zelf even vullen!’ roept ze de huiskamer in, en ze gaat zelf weer over tot het vullen van glazen.

Nadat de meesten na het eten naar huis zijn gegaan met jengelende en slaperige kinderen, blijven de gasten zonder kinderen, of met al wat oudere kinderen, over. Samen met Caty haalt ze de vuile glazen, kopjes en borden op en ruimt ze de vaatwasser in.

‘Wat een zegen dat die bestaat,’ zucht ze bij zijn derde rondje die dag. Inmiddels voelt ze haar voeten. Maar nadat ook haar eigen kinderen, en die van Caty en Menno, boven liggen te slapen, neemt Robert de honneurs als gastheer voor haar waar.

‘Blijf maar lekker zitten schat, ik ga mijn gang wel.’ Even die streling van zijn hand langs haar warme wang. ‘Kom, ga lekker zitten.’ Ze grijpt zijn hand en knijpt er even vertrouwelijk in. Het wordt later en later en ze geniet van alle gezelligheid waarvoor ze nu zelf niets meer hoeft te ondernemen. Nadat iedereen weg is en alleen haar zus Caty en zwager Menno nog op de bank zitten, komt het onderwerp van de verantwoording voor de kinderen bij overlijden weer ter sprake.

Menno bedankt hen. ‘Het is een pak van mijn hart om te weten dat wanneer wij door een ongeluk om het leven zouden komen, er in ieder geval nog een mooie toekomst voor onze

kinderen is weggelegd. We danken jullie daarvoor!’

‘Daar hoeft je ons nu niet voor te bedanken hoor. Volgens Cathy willen jullie dat ook voor onze kinderen doen. Het is voor ons allemaal fijn om te weten dat we de volgende generatie op die manier toch een vorm van veiligheid mee kunnen geven. Die is weliswaar misschien niet ideaal, maar ze zullen op deze manier in ieder geval een onbezorgde jeugd hebben.’

Cathy legt ook Robert het document voor om het te tekenen. Hij begint de tekst te lezen. Zijn hand trilt en even lijkt het of hij zal weigeren. Hij ademt diep, wil iets zeggen, maar slikt het in. Cathy is afgeleid en praat met Menno over de voordelen nu het over en weer zo prettig wordt geregeld. ‘Het lucht me zo op, dat is echt met geen pen te beschrijven.’

Saskia kijkt naar Robert en strekt haar arm naar hem uit. Maar hij reageert niet op de liefdevol bedoelde, uitgestoken hand. Even kijkt hij haar aan, maar dan kijkt hij weer snel van haar weg. Van wat ze in dat kleine moment in zijn ogen ziet, schrikt ze. Zijn reactie is, zonder dat Cathy en Menno er erg in hebben, zo volkomen afwijzend. Na ijzingwekkend lang doorlezen, zet hij uiteindelijk toch een snelle krabbel.

Het gesprek kabbelt nog even op het onderwerp voort, maar het meeste ontgaat haar. Telkens weer dwaalt haar blik naar Robert, die zich nu wel in het gesprek mengt, maar eigenlijk niet meer op haar woorden reageert. Ze voelt zich buitengesloten door zijn houding en inwendig maakt het haar woedend. Wat heeft ze in vredesnaam verkeerd gedaan dat hij haar nu zo negeert? Het maakt haar razend, maar tegelijkertijd ook angstig. Ze hebben samen een open verhouding, vertellen elkaar alles, zoals ze ook ooit hebben afgesproken. Zelfs wanneer een van hen ooit verliefd zou worden op een ander, zouden ze er met elkaar over spreken. Daarbij weet ze bijna zeker dat ze overal dezelfde mening over hebben. Het komt niet veel voor dat er

ergens zwaar over wordt gediscussieerd. Ook wat de opvoeding van de kinderen betreft zitten ze aardig op één lijn, al zijn Kajsa en Tova echte vrouwtjes, die met een lieve blik veel van hem gedaan krijgen. Hij is een lieve vader die veel voor hen overheeft en het hen zo aangenaam mogelijk probeert te maken. Opnieuw kijkt ze zijn richting uit, ze weet zeker dat zijn nukkigheid met het onderwerp te maken heeft, dat zojuist werd aangesneden: het zorgen voor elkaars kinderen in geval van nood. Ze kan zich alleen geen enkel bezwaar bedenken dat Robert zou kunnen opwerpen om het niet te doen, zeker nu het over en weer is en hij ook zijn handtekening eronder heeft geplaatst. Wat hem echt dwarszit, zal ze straks wel van hem horen. Dan moet het overigens niet later worden, want eigenlijk is ze er al te moe voor. Het is goed dat het zaterdagavond is en dat ze morgen iets langer kan blijven liggen. Ze heeft haar slaap altijd hard nodig, zeker nu met twee kinderen.

Als ook Caty besluit dat het mooi is geweest en wil opstappen, lopen ze samen naar boven om haar kinderen wakker te maken.

‘Ach, lieve schat,’ troost ze de oudste, Mara van vier. ‘Zo je jasje over je pyjama, dan kun je zo thuis je eigen bedje weer in.’ Caty pakt de kleine Tijn en omdat hij niet meegeeft in zijn slaap om hem verder aan te kleden, wikkelt ze hem in een dekentje. ‘Krijg je van de week wel weer terug,’ belooft Caty.

‘Ja joh, prima!’ Saskia aait het kleine mannetje over zijn blonde haartjes. ‘Als jij Tijn neemt, neem ik Mara,’ stelt ze voor. Beneden staan de mannen in de gang te praten. ‘Zal ik Mara van je overnemen?’ vraagt Menno.

‘Nee hoor, ik loop wel mee naar de auto. Ik wil die veelbesproken wagen nu ook weleens zien,’ zegt ze lachend. Zonder zelf een jas aan te doen, houdt ze Mara dicht tegen zich aan en legt ze haar op de achterbank van de auto. De kleine meid

draait zich op haar zij. Met haar duimpje in haar mond slaapt ze verder. Robert houdt het portier voor Caty open en neemt als zij instapt Tijn even van haar over. Zodra ze zit draagt hij hem weer over, Tijn slaapt zoet door.

‘Nou, hoe vind je hem?’ vraagt Menno. ‘Wat een wagen, hè? Je hoeft bijna geen moeite te doen om een boete voor te hard rijden te krijgen. Dat gaat bijna als vanzelf, heerlijke wagen. Moet je straks maar opletten.’

‘Tja, kijk maar uit,’ waarschuwt Caty haar man, ‘geniet er straks in een normaal tempo nog maar even van, want dit is de laatste keer. Maandag rijd ik je naar de garage, en dan heb je je eigen vertrouwde familieauto weer terug. Bof jij even!’

Lachend loopt hij om de auto en stapt in. Saskia bukt zich en kust Caty op haar wang, en strijkt nog even over Tijns haartjes. ‘Nou, tot kijk hoor, wel thuis, en voor straks: slaap lekker!’

‘Hier, kijk nou toch, de uitslover!’ roept ze wanneer de Porsche met volle kracht over de dijk rijdt. Zwaaien heeft op zo’n manier geen enkele zin.

Samen draaien ze zich om en lopen terug naar huis, even legt ze haar arm om zijn middel en rilt. ‘Pfff, had eerst mijn jas aan moeten doen, voor we de kinderen uit bed haalden.’ Hij stapt extra stevig door, waardoor haar arm hem niet kan bijhouden en langs haar lichaam naar beneden valt. Verbaasd kijkt ze hem na. Dan zet ze ook de pas erin om haar warme huis te bereiken. Hij loopt direct de trap op. Zij brengt de laatste glazen naar de keuken. Morgen de vaatwasser maar uitruimen, ze heeft er nu geen zin meer in. Voor het gemak laat ze labrador Bas even in de tuin uit.

Als ze boven komt, ligt Robert al in bed. ‘Zo, dat heb je snel gedaan.’ Ze poetst haar tanden, ontdoet zich van haar make-up en kleedt zich vlug uit. Niet veel later stapt ze in bed, en nog voor ze goed en wel ligt, knipt hij het schemerlampje uit.

Het schiet haar nu echt in het verkeerde keelgat. Op haar rug luistert ze naar de geluiden buiten, een late tractor en gebonk van een auto met keiharde muziek op. Ergens in de verte blaft een hond.

‘Is er iets wat ik moet weten?’

‘Moet dat nu?’

‘Ja, ik ga niet graag slapen als er mij iets dwarszit. Trouwens, jij toch ook niet? Je praat de hele avond plotseling niet meer met me, is het dan zo gek dat ik me afvraag of er iets is wat ik moet weten?’ In het donker van de slaapkamer luistert ze naar zijn ademhaling, even lijkt het erop of hij iets wil zeggen, maar uiteindelijk blijft het toch verder stil.

‘Ik luister!’ Ze hoort zelf hoe pinnig het klinkt. Maar ze is moe en heeft hier eigenlijk helemaal geen zin in.

Weer een diepe zucht, alsof hij alle moed bij elkaar raapt om het haar te vertellen, denkt ze. Dan draait ook hij zich op zijn rug. ‘Zorgen voor andere kinderen vind ik al bedenkelijk. Maar vind jij het normaal dat je onze kinderen bij overlijden uitlevert aan twee mensen zonder mij daarvan op de hoogte te stellen?’ Zijn stem klinkt laag en verontwaardigd.

‘Nou ja zeg. Doe eens even normaal, je kinderen “uitleveren” ... Is dat wat je voelt bij de overeenkomst die ik nota bene met mijn zus ben aangegaan? Mijn zus... hoor je wat ik zeg? Hoe vertrouwd kan het zijn. Wij zorgen voor haar kinderen en zij, daar moeten ze trouwens nog voor tekenen, voor de onze. Wat is je probleem?’

‘Mijn probleem is dat je me daar op zijn minst over had kunnen raadplegen. Het zijn ook mijn kinderen en ik wil mee-bepalen wie de zorg krijgt als wij er niet meer zijn.’

‘O ja, nu wordt-ie goed. En als ik het je had voorgelegd, wat zou je dan geantwoord hebben?’

Weer die totale stilte.

‘Nou?’ Ze klinkt nu heel geïrriteerd.

‘Dan zou ik denk ik geantwoord hebben dat ik dit niet zie zitten. Afgezien van mijn eigen kinderen, ik kan denk ik geen goede vader zijn voor twee kinderen van een ander. Althans niet dezelfde vader als ik voor onze Kajsa en Tova ben. De liefde die ik voor hen voel, heeft met gevoel, met zuivere liefde, te maken. Kinderen van eigen vlees en bloed. Dat kan ik waarschijnlijk niet opbrengen voor kinderen van een ander.’

‘Hetzelfde gevoel, dat kan ook niet, maar je hebt toch je verstand? Wat is dat nou? Daar sta je als volwassen vent toch wel boven wanneer twee kleine kinderen wees worden en hard je liefde nodig hebben, hoop ik? Zeg nu maar gewoon dat je alleen geïrriteerd bent omdat ik je er niet vooraf in heb betrokken. Dat je langer bedenktijd had willen hebben om aan de vraag te wennen, dat kan allemaal. Je hebt gelijk, dat is een fout van mij, maar wees reëel, deze afspraak voor de zorg en opvoeding van onze kinderen over en weer is toch fantastisch. Daarbij, hoeveel kans is er dat het ook werkelijk gebeurt, heb je daar weleens over nagedacht? Verder kan het ook gebeuren als ze ouder zijn, tieners bijvoorbeeld.’

‘Nog verschrikkelijker, dan heb je ook nog eens met een moeilijke leeftijd te maken. Jij denkt er wel verrekte gemakkelijk over. Je haalt twee kinderen in huis die hun ouders kwijt zijn en zich vervolgens zo dwars gedragen dat het ons leven totaal verziekt, en jij vindt het totaal geen probleem. Blijkbaar zie jij het allemaal door een roze bril. Nou, dan heb je pech, ik ga daar niet in mee! Echt, dat kun je vergeten! Daar. Ga. Ik. Niet. In. Mee.’ klinkt het definitief en staccato door de stille slaapkamer.

Ze is er even stil van, dit is een reactie die haaks staat op wat ze van Robert gewend is. Het lijkt wel of hij zijn verstand heeft verloren. Als volwassene kun je daar in zo’n situatie toch

gewoon boven staan en die kinderen met alle liefde opvangen en opvoeden? Ze snapt werkelijk geen hout van al dat tegengesputter op iets wat hun beider gezinnen aangaat. Met een dun stemmetje, om hem niet nog verder van haar te verwijderen, fluistert ze: ‘Maar je hebt wel getekend, waarom?’

Opnieuw gaat ze bij zichzelf te rade. Denkt ze daar dan werkelijk te licht over? Zou ze geen liefde kunnen schenken aan Mara en Tijn omdat het haar eigen kinderen niet zijn? Het raakt haar diep als ze aan die twee kleintjes denkt, die ze zo-even naar de auto hebben gebracht.

‘Doe alsjeblieft het lampje aan, zodat ik je aan kan kijken, want ik geloof mijn oren niet, Robert.’ Ze komt overeind en reikt over hem heen naar de schakelaar. Hij duwt haar arm weg en gaat knorrig op zijn zij liggen.

Opnieuw gebiedt ze hem om het licht aan te doen. Met een schok komt hij overeind en zoekt zijn pantoffels. Hij pakt uit de kast zijn ochtendjas en in de schemer ziet ze dat hij met een paar nijldige stappen de slaapkamer uit loopt. Ze komt overeind en knipt het lampje aan. Dan laat ze zich weer achterovervallen en vraagt zich af wat ze hier nu mee aan moet. Op de wekker ziet ze dat het al over enen is, wat een discussie om deze tijd. Wat een onredelijkheid allemaal, goed, ze had moeten overleggen, maar zou het dan echt zo zijn geweest dat hij gewoon keihard nee had gezegd tegen haar zus en zwager? ‘Ik herken je niet, Robert!’ roept ze hem na, en ze staat met een klein sprongetje naast haar bed, pakt een gemakkelijk zittend huispak uit de kast en trekt het aan. Dit kon weleens een lang nachtje worden.

Beneden zit hij met zijn handen voor zijn ogen in een half donkere huiskamer. Slechts één schemerlamp aan, die het allemaal nog treuriger maakt dan het al is. Dus als eerste doet ze alle lampen aan en de gordijnen dicht.

‘Wil je thee?’ Hij knikt.

Met twee glazen thee loopt ze niet veel later de kamer weer in. Ze heeft ook twee boterhammen met kaas op een bordje gelegd. Van dit gedoe krijgt ze enorme honger. Haar humeur wordt er ook niet beter op. Ze is nu duidelijk over haar slaap heen en wil concreet van hem weten hoe hij deze situatie voor zichzelf denkt op te lossen. Het eerste wat ze doet als ze eenmaal zit, is hem die vraag ook stellen. Daar laat ze direct de volgende vraag op volgen: ‘Wat denk jij wat dit doet met de goede verstandhouding binnen de familie, die we tot nu toe altijd zo gekoesterd hebben?’

‘Dat moet ik oplossen? Jij hebt die toezegging zonder mijn medeweten gedaan, dat hoef ik niet op te lossen!’

Ze is er stil van nu ze in zijn ogen niet alleen boosheid, maar ook een zekere angst ziet. Angst die ze niet kan plaatsens, niet wil plaatsens. Natuurlijk kun je nooit hetzelfde voor deze kinderen voelen als voor je eigen kinderen, maar het zijn en blijven kinderen waar je elk gevoel van liefde toch in kunt steken. Ze snapt hem werkelijk niet.

‘Je had het me moeten vragen,’ snikt hij nu. Ze schrikt ervan, het is voor het eerst dat ze hem ziet huilen. Hij is geen huilerige of emotionele man en ze raakt er nu ook zelf helemaal door van streek.

‘Draai het eens om,’ snikt hij, ‘denk jij nu werkelijk dat Caty en Menno van onze kinderen zouden kunnen houden?’

‘Ja, dat denk ik. Dat denk ik niet alleen, dat weet ik wel zeker!’

Hij staat op uit zijn stoel en begint nerveus de kamer op en neer te lopen. ‘Caty had die vraag niet aan ons mogen stellen!’ schreeuwt hij nu. ‘Daarmee ondermijnt ze onze goede verhoudingen. Ze had er beter over moeten nadenken. Wat voor gevoel hadden we bij haar achtergelaten als we afwijzend hadden gereageerd? Dan was de relatie totaal verziekt. Je wilt

dat ze jouw kinderen lief vinden en ze met liefde, wat zeg ik, met wijd gespreide armen, willen opnemen. Wanneer dat dan niet zo is, brengt dat teleurstelling naar boven, boosheid en verdriet. Dus de logica gebiedt te zeggen dat ze ons deze vraag niet had mogen stellen, dan zaten wij er in het hier en nu niet over te ouwehoeren!’

Ze merkt dat zijn onmacht nu overgaat in pure boosheid. Zoals hij het nu brengt kan ze hem ook wel volgen. De kinderen van Caty en Menno voelen voor haar als een stukje van haar eigen vlees en bloed, van haar zus welteverstaan, die ze boven alles liefheeft. Maar eerlijk is eerlijk, wat zijn haar kinderen voor Robert? Eigenlijk helemaal niets. Of toch, ze zijn ten minste de kinderen van zijn beste vriend Menno. Het is stil in de kamer, alleen de klok hoort ze tikken en die wijst nu twee uur aan.

‘Hoe zouden we dit ooit hebben opgelost,’ vraagt ze zichzelf hardop af, ‘wanneer ik na overleg met jou, nee had moeten zeggen? Denk je het eens in: hoe zouden de verhoudingen dan zijn na zo’n antwoord? Zelf denk ik dat het nooit meer zo zou zijn als het nu is.’

‘Dus, je bent het met me eens dat ze ons dit niet had mogen vragen?’ Hij spuugt de woorden zowat uit.

‘Misschien heb je wel gelijk, maar ze heeft het ons nu eenmaal wel gevraagd omdat ze ons vertrouwt. Vanmiddag zei ze dat ze niemand zou weten aan wie ze haar kinderen volledig zou toevertrouwen. Daarbij is het niet alleen een vraag, er staat voor ons ook wat tegenover, namelijk dat zij voor ons hetzelfde zullen doen.’

‘Weet jij of Menno er niet net zo over denkt als ik? Wie zegt dat dit niet gewoon een vraag is die uit bezorgdheid uit de koker van je zus komt en die jij tegenover je zus met dezelfde bezorgdheid hebt beantwoord. Ouders dood, kinderen

onderdak. Simpel! Naar mij, en wellicht ook Menno, wordt niet geluisterd. Maar zo simpel is het leven niet en ik zou daar graag ook de mening van Menno over willen horen. Laat ik het zo voorstellen, laten we er eerst uitgebreid over praten. Ook over onze diepste gevoelens ten aanzien van elkaars kinderen. Eerder neem ik geen besluit en kunnen zij die handtekeningen niet als rechtsgeldig bij de notaris gebruiken.'

Ze is er opnieuw stil van. Waarschijnlijk heeft hij gelijk. Ze zullen er heel lang met elkaar over moeten praten, ook met Menno. Dan zullen ze ongetwijfeld wel tot hetzelfde besluit komen, maar dan kennen ze wel elkaars gevoelens en mening op dit gebied. Al moet ze eerlijk toegeven dat ze zich op voorhand al schaamt voor het gedrag en de mening van Robert.

'Het is geen pakje boter dat van de een naar de ander gaat. Nota bene op een achternamiddag tijdens een verjaardag. Het gaat hier wel om kinderen met een karakter en gevoelens...' benadrukt hij nogmaals. Ze voelt een enorme ergernis opkomen, hij overdrijft nu echt!

Plotseling bonst er buiten iemand heel hard op de ruit. Haar hart staat bijna stil van de schrik. Opnieuw geklop, en nu ook tegelijk de bel.

'Vlug doe open, anders worden de kinderen wakker!'

Robert rent naar de voordeur. Als ze door een spleet van het gordijn kijkt, ziet ze op de dijk het zwaailicht van een politieauto. Niet veel later staan er twee agenten in de huiskamer. Saskia voelt bij het zien van die twee het bloed uit haar gezicht trekken.

'Gaat u zitten... is er iets gebeurd?' Een akelige kou trekt door haar lichaam.